

L'Ecologista

Òrgan informatiu del
Grup Balear d'Ornitologia i Defensa de la Naturalesa

D.L.:PM-63/1985

PUBLICACIÓ GRATUÏTA. PROHIBIDA LA VENDA

Núm.4 (2a.Època) - Estiu 1990

Per una Mallorca digna, prou d'urbanitzacions!

Després d'un parèntesi més llarg del que hauria estat desitjable i fins i tot esperable, torna al carrer L'ECOLOGISTA, l'òrgan informatiu del GOB, i ho fa amb força renovada, adoptant un nou format, presentació i estil, pensant en fer un producte més atractiu i àgil, amb una periodicitat - en principi - trimestral.

I òbviament és necessari començar amb el tema que actualment constitueix la campanya més important del GOB, la que té com a lema "Per una Mallorca digna, prou

d'urbanitzacions!".

Perquè avui ja no és un espai natural aïllat el que se veu amenaçat pel càncer de les urbanitzacions. Ja no se tracta de Sa

Dragonera ni d'Es Trenc, de Mondragó o de la Punta de n'Amer. Avui són gairebé un centenar els llocs de Mallorca que se troben en el punt de mira de les promotores immobiliàries i que, si res no ho impedeix, desapareixeran per acció de les excavadores i sepultats pel ciment i l'asfalt. La llista d'espais naturals sobre els quals pesa una condemna a mort és de prop

d'un centenar en aquest moment (vegeu el mapa adjunt).

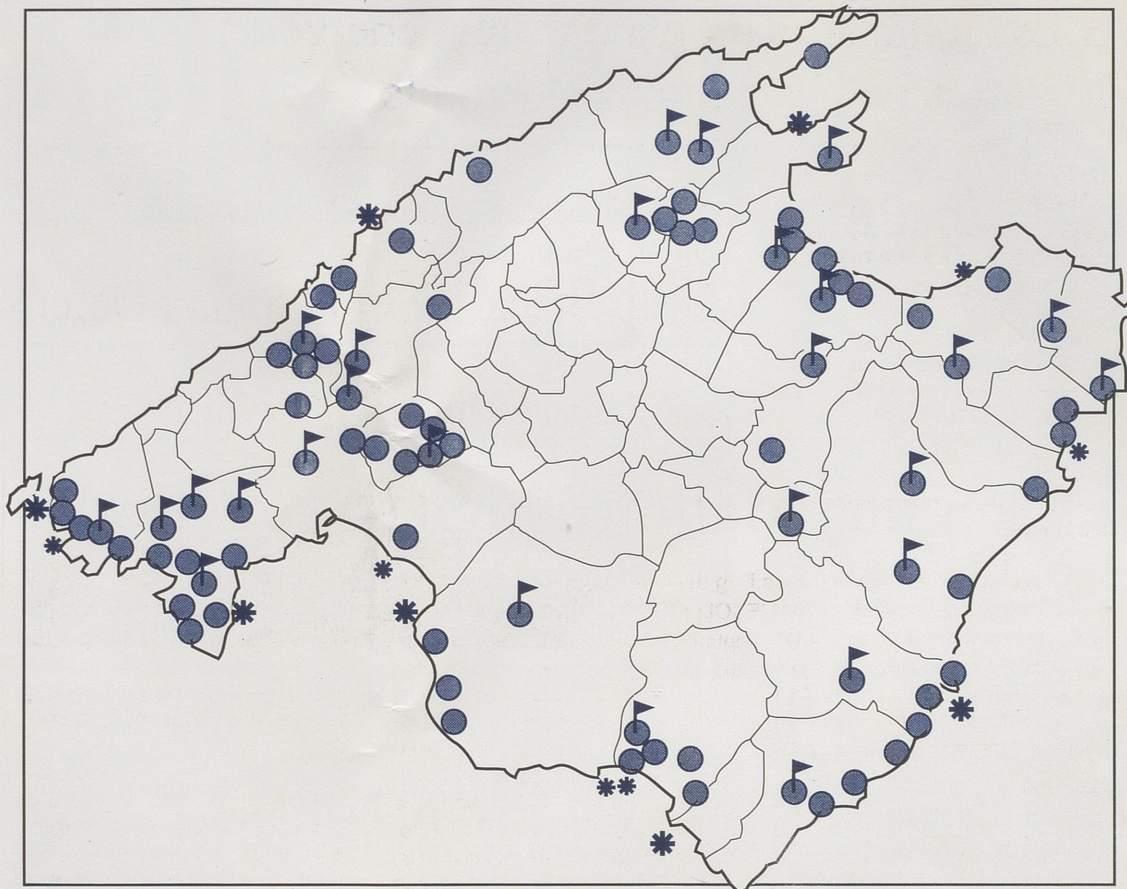
Les urbanitzacions, el major desastre ecològic que ha afectat les nostres illes en tota la seva història, varen començar per atacar els grans arenals i les millors platges; seguien les cales, cada pic més minúscules i recòndites; després, el fenomen s'ha anat estenent també al litoral format per

La manifestació celebrada el dia 5 de Juny sota el lema " Per una Mallorca digna, prou d'urbanitzacions

penya-segats i a molts d'indrets de la Serra de Tramuntana, i ara la majoria de grans projectes, a falta de res més per destruir, se concentren a les garrigues i conreus, moltes vegades de l'interior. Municipis que fins fa poc no havien resultat mai polèmics des del punt de vista urbanístic, com Petra, Vilafranca o Maria, són ara el centre de totes les atencions amb projectes de l'envergadura, per exemple, de Montblanc: edificacions previstes per a 5.000 habitants (més que la població actual del municipi, i una de les urbanitzacions més demencials entre les que encara som a temps d'impedir) a allò que ara mateix és una extensió de vegetació mediterrània gairebé intacta. Ja no hi ha cap recó del nostre minúscul territori insular que se pugui considerar fora de perill.

Algunes xifres ens ajudaran a comprendre millor el dramatisme de la situació en què ens trobam. En aquests moments, el planejament urbanístic vigent (que, per cert, no és un càstig del cel, sinó que és obra de cervells que ocupen llocs de responsabilitat dins de les conselleries de la nostra Administració autonòmica) faria possible que a Mallorca s'hi edificàs fins a un límit tan alt que pogués donar cabuda a una població total de 2.500.000 persones, quatre vegades la població actual. Un 80% de les platges de Mallorca ja estan urbanitzades, però se segueix edificant per tot el litoral, i aviat s'alçarà la veda imposada pel Parlament en la construcció de nous ports esportius. Hi ha problemes greus amb l'aigua potable, i mentre tant uns governants irresponsables permeten que proliferin els camps de golf. Si la vorera de la mar ja està en gran part afectada per la massificació, ara és l'hora de permetre la construcció de complexos urbanístics autènticament monstruosos a l'interior. I tot això, agreujat si és possible per una manca absoluta de planificació del territori, mentre se construeixen autopistes, vies de cintura, túnel de Sóller, carreteres de nou traçat a la Serra (amb una destrossa paisatgística imperdonable), i se preveu

Projectes actualment existents de noves urbanitzacions sobre espais naturals i agrícoles de la nostra illa (cercles); els cercles amb una bandera corresponen a complexos residencials que constitueixen l'oferta complementària d'altres tants projectes de camp de golf. També s'indiquen els projectes de nous ports esportius (asteriscs grossos) i d'ampliació important de ports existents (asteriscs petits).

ampliar l'aeroport, duplicar el nombre d'amarraments existents als ports esportius en aquesta mateixa dècada, i fer una nova central elèctrica. Tot girant en torn a un objectiu únic: satisfer les necessitats sorgides com a conseqüència del monocultiu turístic-residencial.

Els efectes que aquesta política durà aparellada fan autèntica angoixa quan pensam en la terra que ens tocarà deixar als nostres fills. Els impactes seran de tot tipus: ecològics, perquè pràcticament tots els espais naturals se veuran afectats; sobre la qualitat de vida, per escassetat d'una aigua cada vegada més salinitzada, i insuficiència d'uns altres recursos i serveis que no donaran abast per fer front a una demanda insaciable; econòmics, per culpa dels perills a què exposa tot monocultiu (en aquest sentit, diversificar l'economia de les Balears és una necessi-

tat vital, perquè ara mateix el turisme és per a nosaltres una mica com el cultiu de cafè per a Colòmbia,... només amb la diferència que nosaltres no tenim l'alternativa fàcil del cultiu de la coca per quan el mercat faci l'esclafit!).

Que avui a les Balears ja hi ha un notable excés d'oferta turística és un fet que gairebé tothom que tengui una mica de clarividència reconeix. Fins i tot el president Cañellas, que així ho proclamava a un debat parlamentari sobre turisme l'any 1987. El problema és que una cosa és el discurs i una altra ben diferent la praxis.

La campanya del GOB per una moratòria urbanística ha comptat, fins ara, amb dues fites destacades: l'exposició, inaugurada al Claustre de Sant Antoni de Palma el passat mes de Maig i que actualment és itinerant pels pobles de Mallorca, i la manifestació per una Mallorca digna i contra tota

nova urbanització, que congregà unes 3.000 persones als carrers de Palma el dia 5 de Juny (va ser la nostra manera de celebrar el Dia Mundial del Medi Ambient). També s'ha fet una entrega simbòlica de 15.000 firmes al president Cañellas sol·licitant l'aturada del creixement urbanístic.

Els punts concrets que reivindica aquesta gran campanya del GOB són els següents:

- 1) La no aprovació de noves urbanitzacions a qualsevol espai natural o agrícola, i la no execució d'aquelles que, estant ja aprovades, no hagin estat fins ara executades.
- 2) La immediata i estricta protecció per llei d'un ampli catàleg d'espais naturals.
- 3) Una ordenació global del territori que contempli la conservació com a directriu bàsica.

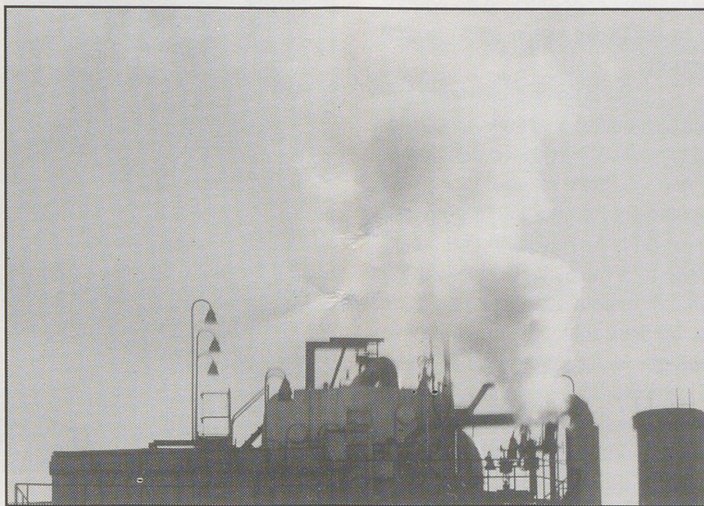
S'Estalella: amb un pla d'estalvi energètic, Mallorca no necessita més centrals

S'Estalella és la possessió de la Marina de Lluçmajor que GESA ha escollit per construir-hi una nova central tèrmica i el corresponent port de descàrrega, amb la pretensió que entri en funcionament abans de l'any 2000.

La raó bàsica al·legada per GESA és el fort increment experimentat pel consum energètic a les Balears al llarg dels darrers anys (en torn al 6% anual); un ritme d'augment que d'aquesta manera se pretén que pugui continuar indefinidament.

L'origen d'aquest creixement desmesurat del consum és doble: d'una banda, cada consumidor consumeix cada vegada més energia; d'altra banda, l'expansió de les urbanitzacions hoteleres i residencials sembla no trobar un límit, de manera que cada vegada hi ha més consumidors.

Si s'arribassin a executar els plans de GESA, una superfície total de 100 Ha se veuria afectada pel nou complex energètic, de manera que la fesomia de la finca en resultaria greument afectada, i els ecosistemes existents, pràcticament esborrats del mapa. A això hi ha que afegir les consabudes seqüeles de contaminació atmosfèrica i pluja àcida pròpies de tota central de carbó o fuel, contaminació acústica, canvis en els règims de corrents marines com a resultat de la implantació del dic del port, i un llarg etcètera.

Des de l'anunci de la intenció de construir la central, nombroses entitats i col·lectius, de Lluçmajor i de tota Mallorca, s'han manifestat contràries i disposades a impedir que el pla se dugui a terme. Diversos partits i entitats culturals, entre elles el GOB, han constituït recentment una Coordinadora en Defensa de S'Estalella, les accions més destacades de la qual han estat la marxa reivindicativa a S'Estalella (celebrada el passat 3 de Juny), que congregà unes 3.000 persones, i l'edició d'un opuscle divulgatiu sobre el problema.

La major part dels partits illencs han manifestat també les seves discrepàncies amb el pla de GESA, encara que per a quasi tots

ells l'objecte de les crítiques sigui tan sols la ubicació concreta elegida.

Des del punt de vista ecologista, no se tracta, en canvi, de cercar un emplaçament alternatiu a la central, de manera que l'impacte ambiental sigui moderat (perquè això és impossible), sinó de posar fi a les causes que fan augmentar la demanda energètica. Això passa, un cop més, per una aturada immediata del creixement urbanístic a les Balears, i per campanyes de reducció voluntària del consum adreçades al gran públic.

Universitat
de les Illes Balears
Servei
de Biblioteca
i Documentació

El Govern Balear llueix la seva incompetència amb Sa Canova i Es Trenc

El Govern Balear no només és, possiblement, el més nefast d'Europa en matèria de gestió del territori i medi ambient, sinó que, les poques vegades que se decideix a aplicar unes tímides mesures proteccionistes (gairebé sempre obligat pel Parlament), ho fa tan a desgana i malament, que el resultat és penós.

Sense cap tipus de dubte el cas de Sa Canova és paradigmàtic. Fa uns quatre mesos, el Govern va presentar públicament el Pla Especial de Protecció de Sa Canova d'Artà que havia elaborat l'enginyer aeronàutic Sr. Figueroa. Aquest Pla de protecció conté propostes més pròpies d'un Projecte

d'Urbanització que d'un Pla de Protecció. Així, d'acord amb el pla, a l'interior de Sa Canova es podria construir un camp de golf amb instal·lacions annexes, bars i cafeteries sobre les dunes, hamaques a les platges, instal·lacions esportives i indústries agropecuàries als conradissos, caça i explotació forestal al bosc,...A tot això hi hem d'afegir una urbanització de 50 hectàrees ben enmig de la zona, que ja preveia la desastrosa Llei de Protecció de Sa Canova, aprovada l'any 1988 amb els vots d'AP, UM i CDS.

La situació d'Es Trenc és encara més penosa. Sis anys després de la protecció legal d'aquest

espai natural, la degradació no només no ha minvat sinó que s'ha intensificat. A la manca de control dels visitants i de l'accés motoritzat a les platges, aquests darrers mesos s'ha escomès l'asfaltat del camí de la Salinera i la construcció d'un gran aparcament enmig de la zona dunar.

La situació ha provocat que el passat mes de maig el GOB presentàs davant la CEE una denúncia per la degradació de la zona. Aquesta denúncia ja ha tingut contesta i els serveis de la Comissió faran un requeriment a l'Administració en relació als fets denunciats.

Els camps de golf, un simple pretext per seguir urbanitzant

A les nostres latituds el golf, més que un esport, és el símbol d'una nova forma de permetre la destrucció d'espais naturals i agrícoles. En particular, d'espais situats a l'interior, que fins ara havien estat una mica a recer de la plaga urbanitzadora.

Actualment hi ha a Mallorca 9 camps de golf, i altres 10 han rebut aprovació definitiva per part de l'Administració autonòmica (en alguns casos, mitjançant declaració "d'interès social"). Comptant els que han començat la seva tramitació, tenim que en un termini de pocs anys hi hauria a la nostra illa més de 40 camps de golf.

L'impacte ecològic d'un camp de golf se deu en primer lloc al seu consum elevadíssim d'aigua: un camp de 18 clots xucla en l'estiu tanta d'aigua com un municipi de 8.000 habitants, quan a Mallorca ja fa temps que hi ha deficiències de subministrament, per no parlar de qualitat. La llei obliga a tots els camps nous que se creïn als municipis del litoral a regar amb aigües depurades (per evitar una major salinització dels aqüífers), però la vintena de camps aprovats amb anterioritat escapen a aquesta norma.

L'altre problema ambiental greu causat pels camps de golf és la simple destrucció dels ecosistemes preexistents (naturals o agrícoles), no només pel propi camp de golf sinó per les urbanitzacions que quasi sempre els acompanyen. Perquè el Parlament balear (amb els vots del PP, UM i Ricci) ha aprovat una llei que permet edificar construccions turístico-residencials per a 450 persones annexes a cada camp de golf que se promogui. Fins i tot s'ha suprimit la limitació que impedia ubicar aquests complexos turístics dins espais naturals catalogats per ICONA com a dignes de protecció.

Amb tot això, els camps de golf s'han convertit en un dels temes ambientals més polèmics a les nostres illes, cosa que com a mínim ja representa un avanç.

Universitat de les Illes Balears

5111707649

Cabrera serà Parc Nacional, amb permís de l'Exèrcit

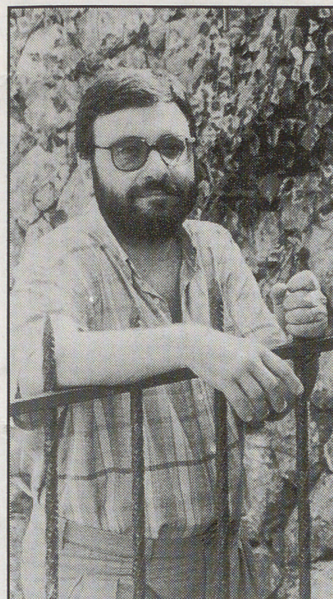
La llarga campanya dels ecologistes per veure declarat l'arxipèlag de Cabrera com a primer Parc Nacional marítime-terrestre de l'Estat pot veure's culminada amb èxit a finals de l'any en curs. El passat 29 de Maig, el Congrés dels Diputats va admetre a tràmit, amb el suport de tota la cambra, la proposició de llei que molt abans (Octubre de 1988) havia estat aprovada, també unànimement, pel Parlament de les Balears.

No obstant, en el moment de fer-se l'anunci d'aquesta admissió a tràmit, els portaveus del PSOE, partit que té la clau de la situació, han aiguat una mica la festa advertint que el seu grup introduirà esmenes al text de la proposició a fi d'harmonitzar el futur Parc amb la continuïtat de la utilització militar del territori de Cabrera, tot concedint que les maniobres més impactants (amb foc real o simulat) quedaran definitivament excloses, i que

la màxima concentració de soldats a la petita illa verge serà de 200 homes.

Seria demagògic negar que les perspectives actuals de Cabrera són millors que fa un parell d'anys, i que és molt el que la pressió ecologista ha obtingut d'un poder que sempre s'havia mostrat insensible a la necessitat de preservar un dels majors tresors ecològics de la Mediterrània. Però també és cert que la prepotència del Ministeri de Defensa està influïnt massa en el desenllaç de la qüestió, de manera inexplicable si tenim en compte que és un secret a veus que l'Exèrcit està fent ja de Cabrera i ha trobat a la Península un lloc alternatiu per a les seves maniobres.

El GOB, que ja va enviar a cada diputat un exemplar del llibre recentment editat sobre Cabrera, difondrà pròximament els punts en què discrepa de la proposició

(bàsicament, insuficiència de les reserves marines previstes i discutible composició del futur patronat que ha de controlar la gestió del Parc, amb majoria aclaparadora de buròcrates sobre representants de la ciència i la conservació).

Salvar Mondragó tocarà a 16.000 pts per contribuent, per culpa de PP i UM

Els vots del Partit Popular, Unió Mallorquina i l'independent Carles Ricci (30 en total, contra els 29 de l'oposició en el Parlament de les Balears) han decidit el passat 22 de Febrer la compra, per part de la Comunitat Autònoma, de 100 Hectàrees a la zona de Mondragó, propietat de dues immobiliàries alemanyes. Del total, 29 Ha eren de sòl urbanitzable, per decisió de la Comissió Provincial d'Urbanisme (controlada, aleshores com ara, per la dreta), desoïnt totes les protestes de la ciutadania conscient de l'aberració que representava propiciar la urbanització d'una de les darreres cales verges de Mallorca. De fet, ja l'any 1984 s'havia presentat al Parlament una iniciativa per protegir totalment Mondragó (quan tota la zona era encara sòl no urbanitzable), essent rebutjada, com sempre, per la majoria de dretes.

Però la intensa i infatigable campanya ecologista de defensa d'aquest espai, que s'ha prolongat durant una dècada, arribà a tal punt a finals de l'any passat (manifestació a Santanyi, vagues d'estudiants, adhesió dels hotelers a la campanya,...) que el Govern Cañellas i els partits que li donen suport varen haver de cedir; això sí, amb un intent a la desesperada per fer prevaler els interessos dels promotors alemanys sobre els del poble balear. El preu de compra acordat pel PP, UM i Ricci és escandalós: 3.040 milions de pessetes (comptant els interessos), xifra que equival a 30 milions per hectàrea (el preu normal del sòl rústic és 1,5 milions/Ha, i el d'urbanitzable, fins a 15), o a unes 16.000 pts per contribuent. A més, se compren 4 bocins discontinus de terra (exactament les propietats de les immobiliàries), cosa que farà impossible una gestió racional.

Se pot dir sense exagerar que l'operació de compra de Mondragó és un dels desgavells més grans de la nostra història política recent, i que la seva intencionalitat és clara: escalivar el poble de les Balears de la febre proteccionista.

S'Albufera, o les desgràcies del nostre únic Parc Natural

Creat per decret el Gener de 1988, el Parc Natural de S'Albufera és encara ara l'únic existent a les Balears. La superfície del Parc és de 1.700 Ha (dues terceres parts, de propietat pública, i la resta, de particulars). La gestió, almenys en teoria, és supervisada per una Junta Rectora, on el GOB hi té un vocal.

És trist dir-ho, però probablement cap altre espai natural de les Balears té una problemàtica tan greu i múltiple com S'Albufera de Mallorca; i la situació no ha fet sinó agreujar-se en els darrers temps, malgrat la creació del Parc. A continuació passarem revista molt breument a tota aquesta problemàtica.

Per començar, els límits del Parc exclouen pràcticament tota la barra litoral de dunes que separa S'Albufera pròpiament dita de la mar, de manera que està essent urbanitzada a un ritme frenètic. En pocs anys, la llacuna estarà separada de la mar per una barrera contínua de ciment i asfalt.

Hi ha greus problemes de contaminació, per culpa de les

aigües no depurades procedents de Sa Pobla. En canvi, a Muro, on sí s'han decidit a fer una depuradora, a l'Ajuntament no se li ha ocorregut altra cosa que ubicar-la en bona part dins dels límits del Parc, mostrant el respecte que li mereix un espai natural. Encara no està clar on s'abocaran les aigües mig brutes que se generaran.

Una altra amenaça és la pròxima ampliació de la central d'Es Murterar, al costat mateix de S'Albufera (per cert, és utòpic demanar a GESA que tregui fora del Parc la línia d'alta tensió que ara el travessa?).

Al marge de totes aquestes amenaces, d'origen exterior i alienes a la voluntat dels gestors de S'Albufera, cal comentar també el Pla d'Ús i Gestió del Parc, recentment aprovat, i que contempla una sèrie d'actuacions com a mínim discutibles, en una línia intervencionista i artificialitzant mala de digerir per a un ecologista (el GOB, lamentant-ho molt, ha hagut de votar en contra a la Junta Rectora). El foment de les visites massives al

Parc (37.000 visitants l'any passat), i el fet que es permeti l'accés rodat a l'interior de l'espai protegit ja han estat dos fets alarmants en el temps que du funcionant el Parc.

La gestió de l'aigua és especialment polèmica: ja s'han construït un gran dic i tres o quatre comportes (per cert, amb pocs miraments quant a impacte visual), i només ara s'ha encarregat un estudi a fons del règim hídric.

La pretensió de mantenir gairebé tot el volum edificat que hi ha a Sa Roca, a base de crear tot tipus de serveis, és abusiva. I la muntanya de cendres tretes en excavar una llacuna i abandonades a l'interior del Parc, un espectacle lamentable.

Un altre atemptat que se prepara contra el Parc és la instal·lació de dues piscifactories al seu interior.

Quant al conreu d'arròs previst a un tros del Parc, temem pel possible ús de plaguicides i adobs.

A les Balears hi ha pendent de retirar uns 150 parallamps radioactius

Polèmic pla per incinerar el 100% dels fems de Mallorca

Els olis dels cotxes, un problema no resolt

A Mallorca produïm cada sa àrea i passen a l'alimentació

MEDITERRÀNIA

Conferència Alternativa

Palma, 24 al 29 de setembre

1990

gat del Ministeri d'Educació ha oferit l'emmagatzematge a un local del Polígon, emperò la proposta ecologista és inamovible: els parallamps radioactius han d'anar a parar a les centrals nuclears existents.

el material hereditari i malalties com el càncer de pell.

Avui gairebé tothom sap que els CFCs se troben com a propel·lents als aerosols. És menys coneguda la seva presència als

Mentrestant, com sempre, toca a la ciutadania sensibilitzada pal·liar la torpesa dels governants, rebutjant en el consum quotidià tots aquells productes que contenguin o se fabriquen amb CFCs

La Conselleria d'Indústria Govern Balear prepara un pla d'eliminació dels olis lubricants provinents dels cotxes i que consisteixen a cremar-los a la fàbrica de Portland té a Lloseta. calcula que cada any se generen a les Balears unes 3.000 Tones d'olis lubricants bruts (abocats a la mar, formarien una taca tan gran com Mallorca!).

Ningú no proposa tirar-los a la mar, òbviament, emperò el pla de la Conselleria és, des del punt de vista ecologista, gairebé tan absurd. La combustió dels olis que actualment ja se fa, en quantitats moderades, a les teuleres) s'injecta a l'atmosfera que respiren nombroses substàncies tòxiques, entre les que destaquen els PCBs.

La Conselleria al·lega que l'Universitat de les Illes Balears ha fet els estudis pertinents que avalen el projecte. D'altra banda, se sap que Portland (que tan sols se beneficiaria amb un estalvi del 10% de combustible) ha rebut pressions del Govern perquè accepti. L'alternativa ecologista és, com sempre, el reciclatge.

Campanya de collida de piles

Les piles, especialment les de botó (de rellotges, calculadores, càmeres fotogràfiques i jugues elèctriques) i les alcalines, contenen metalls tòxics, com el mercuri, el cadmi, i representen una amenaça greu per a la salut humana si són depositades sense controls als abocadors de fems i el seu contingut vessa i s'infiltra fins a arribar a les aigües subterrànies.

A molts de països europeus això ja fa temps que és evitant, i els ajuntaments fan una collida selectiva de les piles (i d'altres tipus de deixalles), amb l'objectiu de facilitar el seu emmagatzematge i possibilitar la recuperació dels metalls.

A les Balears, el GOB vol impulsar una acció similar, i amb l'ajuda de la Creu Roja de la Joventut, la PIMEM i els ajuntaments, prepara una gran campanya de divulgació del problema i d'instruccions per a la recollida.

MEDITERRÀNIA

Conferència Alternativa

Palma, 24 al 29 de setembre

1990

PER UNA SEGURETAT INTEGRAL A LA MEDITERRÀNIA

La Mediterrània s'està convertint en una regió clau per a la seguretat mundial. Vivim en un món interdependent dins el qual un conflicte local pot tenir conseqüències planetàries (fuga radioactiva, incendis, contaminació, intervenció bèl·lica,...).

Els factors generadors d'inseguretat a l'àrea mediterrània són diversos: Contaminació de les aigües i desaparició d'espècies marines, destrucció/urbanització de gran part del seu litoral a causa del turisme massiu i la proliferació de segones residències, reducció progressiva del sòl agrícola i sobreexplotació del mateix, centrals atòmiques i efecte hivernacle motivat en part per les tèrmiques, desertització, residus i abonaments tòxics, militarització i nuclearització de les seves aigües,... I aquests són només alguns dels problemes més importants.

La Mediterrània fa de frontera entre el Nord que tendeix a homogeneïtzar-se políticament, econòmicament i socialment, ric, depenent del Sud quant a recursos energètics i matèries primeres i que consumeix i depreda molt més de l'acceptable ecològicament per al planeta, i un Sud pobre i amb elements alarmants d'inestabilitat: Unes taxes de creixement demogràfic superiors al 3% anuals, atur, abandonament del camp i un fort deute exterior i subalimentació que provoca una creixent migració cap als països del Nord.

Abordar aquests problemes solidàriament és imprescindible i urgent per una convivència harmònica entre les diferents cultures i pobles de la Mediterrània. Per això, diferents col·lectius i persones que des de l'Estat espanyol treballam per una resolució pacífica, ecològica i solidària dels conflictes Nord-Sud "també a la Mediterrània", convoquem a la Conferència Alternativa. Hi esperam la teva participació.

P R O G R A M A

CONFERÈNCIES

24/9/90 "La posguerra fría en el Mediterráneo. Los
DILLUNS límites de la Conferencia de Seguridad y
Cooperación en Europa."

MARIANO AGUIRRE

25/9/90 "Alternatives de seguretat a la Mediterrà-
DIMARTS nia."

VICENÇ FISAS

26/9/90 "La problemàtica ecològica a l'Europa
DIMECRES de 1993."

OCTAVI PIULATS

27/9/90 "Derechos Humanos al Norte y al Sur
DIJOUS del Mediterráneo."

JOSÉ ANTONIO GIMBERNAT

Totes les conferències seran a les 20 hores en el
centre cultural "Sa Nostra", c/ Concepció,
P a l m a

DEBATS I RESOLUCIONS

29/9/90 * Debat entre els grups convocants i convidades/ts
DISSABTE * Conclusions

MEDITERRÀNIA

CONFERÈNCIA ALTERNATIVA

CONVOQUEN:

- * Campanya per la Desnuclearització de la Badia de Palma
- * Instituto por la paz y la ecología - Málaga
- * ELPAZ - Espacio libre para la paz - Málaga
- * ANSE - Asociación Naturalista del Sureste - Cartagena, Murcia
- * CDDT - Coordinadora per la desnuclearització i la desmilitarització totals - Barcelona
- * Federación Ecopacifista Gaditana - Cadis
- * Federación Ecopacifista de Sevilla - Sevilla
- * Coordinadora Pacifista de València - València

ORGANITZEN:

- * Campanya per la Desnuclearització de la Badia de Palma
- * C. I. P. - Centro de Investigación para la Paz - Madrid

COL.LABOREN:

- * G O B - Grup Balear d'Ornitologia i Defensa de la Naturalesa
- * Revista En Pie de Paz
- * Revista Integral
- * Greenpeace

PER A MÉS INFORMACIÓ:

MEDITERRÀNIA CONFERÈNCIA ALTERNATIVA

C/ Verí, 1, 3er - 07001 Palma

Tel. 971 - 72 11 05

Fax 971 - 71 13 75

A les Balears hi ha pendants de retirar uns 150 parallamps radioactius

Durant dècades s'han instal·lat sense miraments parallamps radioactius, que basen el seu funcionament en la presència d'una càpsula que conté Americi 241, un isòtop que emet radiació alfa, la qual ionitza l'aire i atreu els llamps.

És cert que la radiació alfa emesa té poca capacitat de penetració. Emperò l'exposició a la intempèrie de l'Americi fa que aquest isòtop se pugui escampar i acabi essent inhalat o ingerit. Una vegada dins el cos, la radioactivitat desencadena amb molta facilitat un procés cancerós (leucèmia, etc).

L'any 1986, a la vista d'un informe del Consejo de Seguridad Nuclear (màxima autoritat en la matèria) que reconeixia els riscos i establia que els parallamps radioactius s'havien de considerar, a tots els efectes, com a instal·lacions radioactives (on hi està prohibit l'accés als menors de 16 anys), el Govern central va publicar un decret que prohibia la fabricació i instal·lació de nous parallamps radioactius, i atorgava un termini per retirar els capçals radioactius i posar-los a disposició d'ENRESA (les despeses de l'operació eren assumides per l'Administració).

El fet és que hi ha a les Balears més de 150 parallamps radioactius, i fins ara n'ha estat desmantellat oficialment només un. De forma incontrolada (cosa que augmenta el perill) sembla que se n'han llevat diversos. S'ha creat una Coordinadora, impulsada sobretot per pares d'alumnes d'escoles d'EGB, i ja hi ha hagut 3 manifestacions a Palma per aquest tema. La resposta dels organismes ha anat fins ara des del "no tenim competències" (Ministeri i Conselleria d'Indústria se passen mútuament la pilota) fins a l'intent de negar l'existència de perill. El delegat del Ministeri d'Educació ha ofert l'emmagatzematge a un local del Polígon, emperò la proposta ecologista és inamovible: els parallamps radioactius han d'anar a parar a les centrals nuclears existents.

Polèmic pla per incinerar el 100% dels fems de Mallorca

A Mallorca produïm, cada dia, més de 500 Tones de fems, que se depositen a nombrosos abocadors, la majoria incontrolats i fins i tot il·legals. Ara el Govern Balear prepara un pla que pretén solventar el problema incinerant la totalitat dels residus generats a l'illa al forn de Son Reus, tot produint una mica d'energia.

No cal dir que la incineració no és una solució per al problema dels fems. El resultat de la crema són unes cendres relativament voluminoses (30-40% del volum inicial), on els components tòxics dels fems se troben dispersos ara per tota la massa; i una gravíssima contaminació atmosfèrica per substàncies com les dioxines, que se dipositen en una exten-

sa àrea i passen a l'alimentació humana a través dels productes agrícoles i de la llet. Entre les dioxines hi ha una de les substàncies cancerígenes més poderoses que se coneixen.

D'altra banda, la generació d'energia a partir de la incineració dels fems no és un procés gaire rendible. Per exemple, el reciclatge d'un Kilo de paper estalvia quatre vegades més energia que la que s'obté cremant-lo.

La vertadera solució, per tant, consisteix en la recollida selectiva, el reciclatge dels materials, l'emmagatzematge dels productes tòxics, i una reducció notable en el percentatge de deixalla que acompanya tots els articles de consum, com a mesures bàsiques.

Pot ser massa tard per salvar la capa d'ozon

Se calcula que la humanitat ha abocat a l'atmosfera 15 milions de Tones de clorofluorocarbonis (CFCs) des de la seva invenció, l'any 1928. Només a Espanya, cada dia, se produeixen 150 Tones d'aquests gasos, que prest o tard acaben anant a l'atmosfera, on el Clor que contenen destrueix a un ritme aborronador l'ozon, el gas que protegeix la Biosfera aturant bona part de la radiació solar d'ona curta, capaç de provocar canvis en el material hereditari i malalties com el càncer de pell.

Avui gairebé tothom sap que els CFCs se troben com a propellers als aerosols. És menys coneguda la seva presència als

circuits de refrigeració de geleres i d'aire acondicionat i la seva utilització en la producció de certs dissolvents i de coses com per exemple les palanques per a menjar típiques dels supermercats.

Malgrat les greus advertències dels científics, els governs han fet més cas als interessos econòmics de les multinacionals, i les mesures acordades arran de la convenció de Montreal han estat francament decepcionants.

Mentrestant, com sempre, toca a la ciutadania sensibilitzada pal·liar la torpesa dels governants, rebutjant en el consum quotidià tots aquells productes que continguin o se fabriquin amb CFCs

Els olis dels cotxes, un problema no resolt

La Conselleria d'Indústria del Govern Balear prepara un pla d'eliminació dels olis lubricants procedents dels cotxes i que consistiria en cremar-los a la fàbrica de ciment que Portland té a Lloseta. Se calcula que cada any se generen a les Balears unes 3.000 Tones d'olis lubricants bruts (abocats a la mar, formarien una taca tan gran com Mallorca!).

Ningú no proposa tirar-los a la mar, òbviament, emperò el pla de la Conselleria és, des del punt de vista ecologista, gairebé tan absurd. La combustió dels olis (que actualment ja se fa, en quantitats moderades, a les teuleres) aboca a l'atmosfera que respirem nombroses substàncies tòxiques, entre les que destaquen els PCBs.

La Conselleria al·lega que la Universitat de les Illes Balears ha fet els estudis pertinents que avalen el projecte. D'altra banda, se creu que Portland (que tan sols se beneficiaria amb un estalvi del 10% en combustible) ha rebut pressions del Govern perquè accepti. L'alternativa ecologista és, com sempre, el reciclatge.

Campanya de recollida de piles

Les piles, especialment les piles-botó (de rellotges, calculadores, càmeres fotogràfiques i juguetes elèctriques) i les alcalines, contenen metalls tòxics, com el mercuri i el cadmi, i representen una amenaça greu per a la salut humana si són depositades sense control als abocadors de fems i el seu contingut vessa i s'infiltra fins a arribar a les aigües subterrànies.

A molts de països europeus això ja fa temps que és evident, i els ajuntaments fan una recollida selectiva de les piles (i d'altres tipus de deixalles), amb vistes al seu emmagatzematge i possible recuperació dels metalls.

A les Balears, el GOB vol impulsar una acció similar, i amb l'ajuda de la Creu Roja de la Joventut, la PIMEM i els ajuntaments, prepara una gran campanya de divulgació del problema i d'instruccions per a la recollida.

SENTÈNCIES

"Me rebelo contra las acusaciones injustificadas del GOB en relación al tema de las urbanizaciones encubiertas [darrera els plans de camps de golf]. Lo único que consiguen es desprestigiar el buen nombre de esta organización ecologista."

Jaume Cladera, conseller de Turisme, a Balears (30-1-87)

"No es cierto que detrás de los campos de golf se escondan intereses inmobiliarios. Cuando el GOB dice eso no está diciendo la verdad. Porque no se esconden. Es evidente que si no hubiera intereses inmobiliarios no habría campos de golf."

"Es Trenc estaría mejor urbanizado, y quizá también Cala Mondragó."

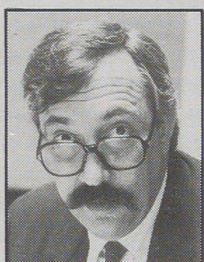
Miquel Nigorra, banquer i urbanitzador, a Diario de Mallorca (27-3-90)

"Las instalaciones de golf mejoran la condiciones ecológico-paisajísticas de su entorno."

"El GOB desarrolla una tremenda actividad. Está en todo, entiende de todo, sale casi a diario en los medios de comunicación y, en Balears, tiene más poder que Sáiz y Cosculluela."

Bernardo Deyá, enginyer i expert en urbanisme, a Diario de Mallorca (Març de 1990)

"...Están los del GOB, eso sí, que son diez o doce, aunque formen más jaleo que tres mil, pero nada más."

Alfonso Salgado, periodista i actual president de la Comissió de Cultura del CIM, a El Día (10-2-84)

"Todavía es la hora que hemos de ver una denuncia del GOB contra alguien de izquierdas."

"El GOB no es una entidad "verde", sino el brazo peleón y follonero de la izquierda."

"En Mallorca, ahora mismo, el ecologismo mal digerido está impidiendo una ordenación territorial que parta de realidades, no de utopías."

"La incapacidad [dels ecologistes] para el pacto en Es Trenc nos ha costado más de mil millones sin obtener siquiera la propiedad de la finca. De haberles hecho caso, hubiera ocurrido lo mismo con Cala Mondragó."

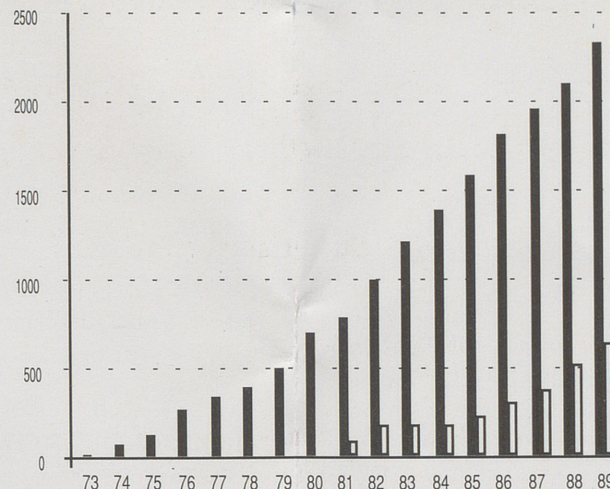
Antonio Alemany (ocasionalment sota el pseudònim Salutati), a El Día

250 nous socis s'incorporen anualment al GOB

El GOB és actualment, amb prop de 3.200 socis (2.458 el GOB-Mallorca i 684 el GOB-Menorca, a 30-6-90), una de les principals organitzacions ecologistes de tot l'Estat pel que fa a nombre d'afiliats (i sens dubte, també, a activitat desplegada). De fet, només 4 associacions ens superen en nombre de socis (tres d'elles, d'àmbit estatal): Greenpeace-Espanya (30.000 socis), FAPAS (16.000), ADENA (15.000) i ADENEX, d'Extremadura (5.000).

Ara bé, en termes relatius el GOB ocupa un indiscutible primer lloc: hi ha a Mallorca 41 socis del GOB per cada 10.000 habitants, i a Menorca la proporció és dues vegades i mitja major (102). Dins Mallorca, la incidència del GOB és una mica més gran a Palma (41 socis/10.000 hab.) que a la Part Forana (34), però amb tendència a la igualació com a conseqüència d'una incorporació especialment intensa de socis als pobles al llarg dels darrers anys.

L'any 1989 hi ha hagut un increment de 240 socis al GOB-Mallorca (rècord en 16 anys d'existència), i enguany les previsions

Evolution del nombre de socis del GOB-Mallorca (barres negres) i del GOB-Menorca (barres blanques).

són de superar àmpliament els 250 nous fitxatges. El creixement del GOB-Menorca és proporcionalment més intens (s'ha duplicat el nombre de socis en els darrers 3 anys).

El gràfic adjunt permet apreciar que el creixement de l'afiliació segueix una pauta rectilínia, i no exponencial, cosa que indica que els socis no contribueixen gaire a la captació de nous socis.

En una anàlisi per sexes i edats, cal dir que hi ha exactament el doble d'homes que de dones entre els socis, que el grup més nombrós està format pels socis que tenen de 25 a 35 anys (el 37%), i que -i això és una mica alarmant- tan sols tenim 187 socis (un 8%) per davall dels 20 anys d'edat. Caldrà, per tant, una intensa campanya de promoció del GOB especialment dirigida als nins i adolescents.

Ja hi ha objectors fent la prestació civil al GOB

La Llei d'Objecció de Consciència, aprovada el 1984, reconeix el dret constitucional d'objectar el compliment del servei militar, emperò obliga a la prestació d'un servei civil substitutori a organismes civils de l'Administració o a entitats de caràcter benèfic.

Aquesta llei, no obstant, penalitza fortament l'objecció en fixar un període de prestació civil de 18 mesos (el servei militar en dura actualment 12). Per altra banda, són molts els que opinen que no haurien d'existir serveis obligatoris a l'Estat i proclamen la insumissió.

Al marge d'aquesta polèmica, el GOB, després d'un llarg debat intern i empès per nombroses sol·licituds d'interessats, s'ha decidit a ofertar places (via Consell de la Joventut) a fi de possibilitar la incorporació de joves que ho desitgin, i des de Desembre de l'any passat 3 al.lots tenen el seu destí a la nostra seu i ens ajuden una mica a les feines quotidianes.

Gira triomfal de *El Último de la Fila* a favor de l'ecologisme

El Último de la Fila, el duet pop-rock català integrat per Manolo García i Quimi Portet, que du mesos situat al número u de vendes amb el seu LP *Nuevo pequeño catálogo de seres y estares*, està realitzant una gira per gran nombre de localitats de tot l'Estat amb la doble finalitat d'oferir la seva bona música, d'estil inconfusible, i de propagar el seu missatge de suport als drets humans i a la defensa del medi ambient (tots dos se declaren fervents ecologistes).

La gira, que inclou una actuació a Palma i una altra a Eivissa, finalitzarà amb un gran concert, els beneficis del qual se repartiran entre Greenpeace, Amnistia Internacional i una vintena de grups regionals, entre ells el GOB

El pressupost del GOB supera els 20 milions

L'evolució del pressupost anual del GOB ha estat fins i tot més espectacular que la del nombre de socis. Així, hem passat d'una despesa inferior als 5 milions de pessetes l'any 1985, a un pressupost que supera els 20 milions el 1990. La il·lustració mostra la distribució de les entrades i sortides previstes per a l'any en curs.

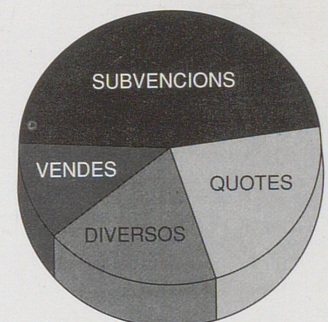
Dins de les entrades, el capítol més important és el de les subvencions de l'Administració (bàsicament, Conselleria d'Agricultura, Consell de Mallorca, Ajuntament de Palma i MOPU), que sumades representen aproximadament la meitat del total. Després hi ha les quotes dels socis (un quart), la venda de material, els donatius de particulars, i fonts diverses.

Quant a les sortides, aproximadament la meitat van destinades a campanyes, i un quart a remunerar el personal contractat.

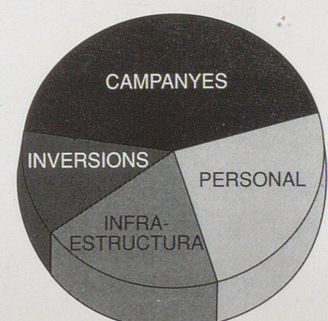
Resulta digne de destacar el paper creixent de les subvencions en el manteniment de l'associació (l'any 1984 només representaven 1/4 de les entrades). Això és un fenomen que podria semblar perillós, en la mesura que fos capaç de restar independència a la nostra actuació.

Però el vertader problema econòmic del GOB és que una bona part dels socis no satisfan la seva quota anual amb la regularitat que seria desitjable. Tenim ara mateix un 36% de socis que encara no han domiciliat el pagament de la quota, i la immensa majoria d'ells no han aportat un cèntim al GOB des de fa temps (només un de cada 20 socis amb pagament no domiciliat va satisfer la quota de l'any passat). Pròximament llançarem una campanya per aconseguir posar al dia en l'aspecte econòmic la totalitat dels socis.

ENTRADES

SORTIDES

ona verda

SECCIÓ A CÀRREC DELS ECOLOGISTES QUE ENCARA NO HAN PERDUT L'HUMOR

CLAUSURATS L'AUTO-SAFARI I EL «FORO DE MALLORCA». RESPONSABLES DE LES DUES EMPRESES ACUSEN DE COMPETÈNCIA DESLLEIAL EL PARC «NATURAL» DE S'ALBUFERA.

PER ALTRA BANDA, AVUI S'HA HABUT QUE PRYCA CONSTRUIRÀ EL SEU NOU HIPERMERCAT A «SA ROCA», EL CENTRE DE RECEPCIÓ DE S'ALBUFERA. «TOT HAN ESTAT FACILITATS PER PART DE LA CONSELLERIA D'AGRICULTURA», MANIFESTA EL GERENT DE L'EMPRESA.

PARTIDARIS DE LA INTRODUCCIÓ DE BÚFALS A S'ALBUFERA DIUEN HAVER TROBAT DOCUMENTS MEDIEVALS ON AQUESTA ÉS DENOMINADA «S'ALBUFALERA».

SENSACIONAL TROBALLA: ELS CIENTÍFICS ASSEGUREN HAVER DESCOBERT GAIREBÉ 200 METRES DE LITORAL DE CALVIÀ SENSE URBANITZAR.

NARCÍS SERRA AFIRMA QUE MAI S'HA DISPARAT UN SOL TIR A CABRERA. «LES RÀFEGUES SÓN DE MIL CARTUTXOS COM A MÍNIM», MATISA EL MINISTRE.

«SPOT» PUBLICITARI PER CONVÈNCER EL GRAN PÚBLIC DE LA INNOCUÏTAT DELS OLIS LUBRICANTS: EL CONSELLER D'INDÚSTRIA HI APAREIX MENJANT UN PA AMB OLI MARCA «REPSOL».

ANTONI ALEMANY, PREMI PULITZER DE PERIODISME PER LA SEVA OBJECTIVITAT I RIGOR PROFESSIONAL. «S'HAN VALORAT ESPECIALMENT ELS SEUS ARTICLES EN DEFENSA DEL MEDI AMBIENT», MANIFESTA UN MEMBRE DEL JURAT.

EL PRESIDENT CAÑELLAS, AFECTAT D'UNA GREU ERUPCIÓ CUTÀNIA DESPRÉS DE VISITAR LES MUNTANYES DE LLUC. ELS METGES LI HAN DIAGNOSTICAT AL·LÈRGIA ALS ESPAIS NATURALS BEN CONSERVATS.

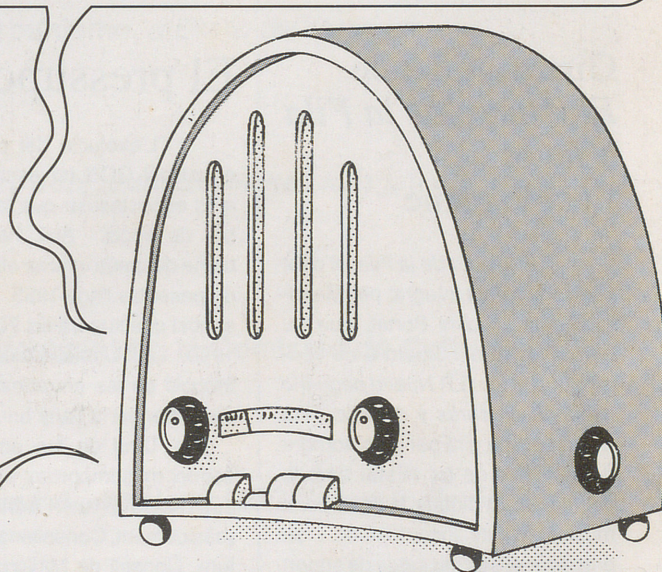
TÈCNICS DE GESA AFIRMEN QUE LA ÚNICA ALTERNATIVA A LA CENTRAL TÈRMICA DE S'ESTALELLA ÉS UNA NUCLEAR AL PARC DE LA MAR.

RAMON AGUILÓ CONFESSA QUE PER AL PLA DE REFORMA DE SA GERRERIA SE VA INSPIRAR EN «LA ROMANIA QUE JO VULL», DE NICOLAE CEAUDESCU.

VINT-I-CINC MULTINACIONALS IMMOBILIÀRIES ANUNCIEIEN QUE S'INSTAL·LARAN A BALEARS SI PACO OBRADOR ÉS ELEGIT PRESIDENT DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA.

L'ACADÈMIA SUECA CONCEDEIX EL NOBEL D'ECONOMIA AL PROMOTOR IMMOBILIARI JOSEF SCHÖRGHUBER, PELS SEUS DESCOBRIMENTS SOBRE LA MANERA DE GUANYAR UNA FORTUNA SENSE ARRISCAR NI UN CÈNTIM. GABRIEL CAÑELLAS I EL BATLE DE SANTANYÍ L'ACOMPANYARAN A ESTOCOLM A RECOLLIR EL GUARDÓ.

I PER TANCAR AQUEST NOTICIARI, UNA INFORMACIÓ DE DARRER MINUT: JERONI SÁIZ ACABA DE PRESENTAR LA SEVA DIMISSIÓ COM A CONSELLER D'OBRES PÚBLIQUES I HA ANUNCIAT QUE SOL·LICITARÀ LA MILITÀNCIA AL PARTIT VERD.

Grup Balear d'Ornitologia i Defensa de la Naturalesa (GOB)

L'ASSOCIACIÓ ECOLOGISTA DE LES BALEARS

Verí, 1, 3er

07001 PALMA DE MALLORCA

Tel.: (971) 72 11 05 Fax: (971) 71 13 75